

สรุปการวิจัยและขอเสนอแนะ

การรับประกันภัยเป็นกิจการค้าประเภทหนึ่ง ซึ่งมีผลช่วยให้เกิดการถ่วงเท้ายจากบุคคลหนึ่งไปยังสังคมส่วนรวม ทำให้ผู้ประกอบการไม่คงได้รับความเดือดร้อนแต่ผู้เดียว ซึ่งรับประกันภัยจะเป็นผู้ชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่สินทรัพย์ หรือภัยที่เกิดแก่ร่างกายของมนุษย์ ทำให้สูญเสียชีวิตหรือสุขภาพ เป็นต้น ความเดือดร้อนของผู้เอาประกันจะถูกชดเชยในหมดไปได้โดยที่บริษัทรับประกันสามารถชดเชยความเสียหายได้เต็มจำนวนความเสียหายที่เกิดขึ้น ดังนั้นปัญหาเรื่องความมั่นคงของบริษัทรับประกันภัยจึงเป็นเรื่องสำคัญ ดังจะเห็นได้จากกรณีที่รัฐบาลออกพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2510 และพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2510 เพื่อควบคุมบริษัทที่ประกอบกิจการรับประกันภัยให้สามารถชดเชยสินไหมทดแทน และปฏิบัติตามข้อผูกพันที่มีอยู่กับผู้เอาประกันตามสัญญาในกรมธรรม์ได้เต็มจำนวนและรวดเร็ว ฉะนั้นบริษัทรับประกันภัยจึงคงคำนึงถึงผู้เอาประกันภัยเป็นสำคัญ บริษัทต้องสร้างความมั่นคงและมีนโยบายมุ่งให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้เอาประกัน ส่วนเรื่องการหาผลกำไรเพื่อประโยชน์แก่ผู้ถือหุ้นเป็นจุดมุ่งหมายอันดับรองลงไป ดังนั้นบริษัทรับประกันภัยจึงไม่อาจดำเนินการใดอันเป็นการเสี่ยงที่จะทำลายหลักการดังกล่าว โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับการลงทุน สำหรับทางด้านกรรับประกัน บริษัทก็ต้องใช้ความระมัดระวังในการพิจารณาความเสี่ยงภัยและขนาดของภัยนั้นต้องไม่เกินกำลังของบริษัท การพิจารณาทางด้านรายรับและรายจ่ายของบริษัทก็เช่นกัน บริษัทต้องคำนึงถึงผลเสียไว้ก่อนเสมอ คือบริษัทต้องไม่ยอมรับหรือถือรายได้ใดที่ไม่แน่นอนมาเป็นรายได้ของบริษัท ส่วนรายจ่ายบริษัทก็ต้องคำนึงถึงหลักประกันภัยที่สำคัญ ในขณะที่เดียวกันบริษัทก็ต้องพยายามสะสมกำไรที่ท่วมานหาได้เพื่อเพิ่มความมั่นคงทางการเงิน ซึ่งจะเป็นผลทำให้บริษัทสามารถขยายการรับประกันภัยที่มีขนาดใหญ่ขึ้นได้

ก่อนที่รัฐบาลประกาศใช้พระราชบัญญัติประกันชีวิตพ.ศ. 2510 และพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2510 รัฐบาลได้ควบคุมกิจการประกันภัยโดยอาศัยเงื่อนไขควบคุมกิจการประกันภัยในประเทศไทย ซึ่งในระยะแรก ๆ กิจการประกันในประเทศไทยได้ดำเนิน งานโดยชาวต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ คือ มีบริษัทประกันภัยของชาวต่างประเทศประมาณ 12 บริษัท และบริษัทในประเทศ 3 บริษัทเท่านั้น ต่อมาหลังจากสงครามโลกครั้งที่สองได้สิ้นสุดลง บริษัทประกันภัยของคนไทยจึงมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ดังที่ปรากฏในหนังสือรายงานกิจการประกันภัยในประเทศไทย ปี 2509 มีบริษัทประกันภัยในประเทศไทยทั้งสิ้น 110 บริษัท เป็นบริษัทในประเทศ 60 บริษัท บริษัทต่างชาติ 50 บริษัทถึงแม้ว่าธุรกิจประกันภัยก็มีในประเทศไทยมาเป็นเวลาประมาณ 40 ปี แต่ประชาชนในประเทศไทยยังไม่ค่อยนิยมการประกันชีวิต ในปลายปี 2509 มีจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตที่ยังมีผลบังคับอยู่ 306,450 ราย เมื่อเปรียบเทียบจำนวนผู้เอาประกันต่อจำนวนของประชากรทั้งหมดในประเทศไทย ปี 2509 ซึ่งมีประมาณ 31.80 ล้านคน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 1 เท่านั้น เมื่อเปรียบเทียบกับการประกันชีวิตของต่างประเทศ เช่น ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นประเทศในเอเชียด้วยกัน ญี่ปุ่นมีจำนวนผู้เอาประกันชีวิต 70% ของจำนวนประชากรทั้งสิ้น 100 ล้านคน¹ ในไต้หวันมีประชาชนที่เอาประกันชีวิต 1,320,000 คน จากจำนวนประชากรทั้งสิ้น 13 ล้านคน² คิดเป็นร้อยละ 10 ของจำนวนประชากรในไต้หวัน ซึ่งจะเห็นได้ว่าอัตราส่วนร้อยละของประชากรในประเทศไทยที่เอาประกันชีวิตยังอยู่ในอัตราที่ต่ำ

¹ ชาวพาณิชย์ "การประกันภัย" วันศุกร์ที่ 8 มีนาคม 2511 หน้า 6

² ชาวพาณิชย์ "ไต้หวัน ประกันชีวิตแข่งขันกันหนัก ว่าอาจต้องเลื่อมไหลมลง" วันพฤหัสบดีที่ 7 ธันวาคม 2510 หน้า 12

สาเหตุที่ประชาชนในประเทศไทยยังไม่นิยมการประกันชีวิต เนื่องจาก.-

1. บริษัทผู้ประกอบการประกันภัยจากการประชัตัมพันธ์ และโฆษณา หรือวิธี
การขายประกันชีวิตยังไม่ทำให้ประชาชนเข้าใจ และรู้ถึงคุณประโยชน์ของการประกันชีวิต

2. รายได้ของประชากรในประเทศไทยโดยเฉลี่ยแล้วยังอยู่ในอัตราที่ต่ำ จาก
สถิติรายได้ประชาชาติของประเทศไทย ผลิตภัณฑ์ประชาชาติ (G.N.P.) ของประเทศ
ไทยเฉลี่ยต่อประชากร 1 คน ในปี พ.ศ. 2500 มีมูลค่า 1,800 บาท ในปี 2508 มีมูลค่า
2,500 บาท³ และในปี 2509 มีมูลค่า 2,784 บาท⁴ แม้ว่าสถิติรายได้ต่อประชากร
ในประเทศไทย 1 คนมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี แต่จำนวนเงินของรายได้เฉลี่ยต่อประชากร
1 คน ยังอยู่ในอัตราที่ต่ำซึ่งทำให้การออมทรัพย์โดยเฉลี่ยต่อประชากร 1 คนต่ำไปช่วย
ค้ำยันอัตราส่วนของประชาชนที่เอาประกันชีวิตจึงต่ำด้วย

3. ประชาชนที่มีรายได้สูงสามารถเอาประกันได้ แต่ไม่นิยมที่จะประกันชีวิต
เพราะเห็นว่าผลประโยชน์ที่จะได้รับทดแทนจากการประกันชีวิตน้อยกว่าการลงทุนอย่าง
อื่น และยังมี การออมทรัพย์อย่างอื่น หรือการลงทุนประเภทอื่นที่ให้ผลตอบแทนมากกว่าการประกัน
ชีวิต เช่น ซื้อที่ดินผองสง ซื้อหุ้นกู้ นำเงินฝากธนาคาร เป็นต้น ซึ่งอาจจะมีการ เสี่ยง
น้อยกว่าการลงทุนประกันชีวิตและได้รับผลตอบแทนสูงกว่าผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการประกัน
ชีวิต

³สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี รายได้ประชา
ชาติของประเทศไทย ฉบับ พ.ศ. 2508 (พระนคร : โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี,
2509) หน้า 4

⁴สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี รายได้ประชา
ชาติของประเทศไทย ฉบับ พ.ศ. 2509 (พระนคร : โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี,
2510) หน้า 3

4. วิธีการควบคุมกิจการประกันภัยของรัฐบาลยังไม่รัดกุมพอ ซึ่งอาจเป็นเหตุให้การบริหารงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารของบริษัทประกันภัยทุจริต เบียดเบียนเอาผลประโยชน์ของบริษัทไปเป็นของส่วนตัวโดยไม่มีเหตุอันสมควร และเมื่อผู้เอาประกันมีสิทธิเรียกร้องให้บริษัทจ่ายเงินคืน ตามเงื่อนไขในกรมธรรม์เมื่อกรมธรรม์ครบกำหนด หรือผู้เอาประกันถึงแก่กรรม หรือประสบอุบัติเหตุตามสัญญาของกรมธรรม์ประกันชีวิต บริษัทประกันภัยก็ไม่สามารถจ่ายเงินทดแทนประกันชีวิตหรือค่าสินไหมตามสัญญาประกันภัยให้แก่ผู้เอาประกันได้ จนเป็นเหตุใหญ่ประกันไม่เห็นประโยชน์หรือคุณค่าของการประกันชีวิต

ข้อดีและข้อเสียของการควบคุมกิจการประกันภัยในประเทศไทย

พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2510 และพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2510 ซึ่งรัฐบาลใช้เป็นหลักในการควบคุมกิจการประกันภัยในประเทศไทย บหมบัญญัติต่าง ๆ ตามที่ได้ปรากฏในพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะควบคุมบริษัทรับประกันภัยในประเทศไทยให้มีฐานะมั่นคง มีเงินทุนสำรองอ่าวางเพียงพอที่จะจ่ายเงินคืนให้แก่ผู้เอาประกัน เมื่ออายุของกรมธรรม์ประกันชีวิตครบกำหนด หรือในกรณีที่สินทรัพย์ของผู้เอาประกันเสียหาย บริษัทรับประกันภัยสามารถที่จะจ่ายค่าสินไหมให้แก่ผู้เอาประกันได้เต็มจำนวนของสินทรัพย์ที่เสียหายไค้ทันที วิธีการควบคุมบริษัทประกันภัย และบทลงโทษสำหรับบริษัทประกันภัย หรือเจ้าหน้าที่ของบริษัทที่ไม่ปฏิบัติตามหมบัญญัติของพระราชบัญญัติทั้งสองนี้ ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 2

ข้อดีของการควบคุมกิจการประกันภัย

1. ทำให้ประชาชนโดยทั่ว ๆ ไป มีความเชื่อมั่นในกิจการประกันภัยมากขึ้น เพราะมีพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2510 และพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2510 สำหรับควบคุมการดำเนินงานของบริษัทประกันภัย เพื่อให้บริษัทประกันภัยมีฐานะการเงินมั่นคง และมีเงินพร้อมที่จะจ่ายค่าสินไหมให้แก่ผู้เอาประกัน ในกรณีที่ผู้เอาประกันภัยได้รับ

ความเสียหายหรือผู้เอาประกันชีวิตถึงแก่กรรม และสามารถจ่ายเงินคืนให้แก่ผู้เอาประกันชีวิตเมื่อกรมธรรมครบกำหนด

2. ทำให้กระทรวงเศรษฐกิจมีอำนาจหน้าที่ ที่จะกำหนดเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบฐานะการเงินของบริษัทประกันภัยใด ซึ่งเจ้าหน้าที่เหล่านี้จะได้มีโอกาสให้ความคิดเห็นและแนะนำให้บริษัทประกันภัยดำเนินงานได้ถูกต้องยิ่งขึ้น

3. การที่รัฐบาลได้ออกกฎหมายคุ้มครองบุคคลในอาชีพการ เป็นตัวแทนและนายหน้าประกันภัยไว้อย่างรัดกุม จะมีผลทำให้ประชาชนไว้วางใจในตัวแทนและนายหน้าประกันภัย โดยการทำสัญญาประกันภัยกับบริษัท ซึ่งจะมีผลช่วยรักษาประชาชนให้พ้นมาทำกรมประกันภัยที่ต่ำลง เพราะมีตัวแทนหรือนายหน้าที่เชื่อถือได้ไปติดต่อขอให้ทำประกันภัยกับบริษัท แม้ว่าในชั้นต้นอาจจะไม่สู้สนใจนัก แต่ถ้ามียุติเชื่อถือได้ไปชักจูงก็อาจจะเกิดความสนใจขึ้นได้

ข้อเสียของการควบคุมกิจการประกันภัย

1. ในระยะเริ่มต้นของการควบคุม ความชำนาญงานด้านประกันภัยของเจ้าหน้าที่ของกองประกันภัยมีน้อย แต่เจ้าหน้าที่ผู้บริหารงานของบริษัทประกันภัยมีความชำนาญมากกว่า เพราะมีประสบการณ์ในการทำงานด้านประกันภัยมาหลายปี ซึ่งอาจจะมีผลทำให้การควบคุมได้รับผลดีไม่เท่าควร การควบคุมที่จะให้โดยลัดนั้น ทางกองประกันภัยจะต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความชำนาญ และให้มีจำนวนมากพอที่จะเข้าไปตรวจสอบฐานะการเงินของบริษัทประกันภัยได้

2. ทำให้การดำเนินงานตามนโยบายของบริษัทขาดความยืดหยุ่น เพราะเมื่อมีระเบียบข้อบังคับวางไว้โดยละเอียด การที่เจ้าหน้าที่ของบริษัทประกันภัยจะตัดสินใจโดยฉับพลัน ซึ่งบางครั้งก็มีความจำเป็นสำหรับการดำเนินกิจการธุรกิจการค้าโดยทั่วไป ก็ย่อมทำไม่ได้ ซึ่งอาจจะทำให้บริษัทเสียโอกาสที่ดีไปบ้าง เช่นบริษัทประกันภัยมีช่องทางดำเนินการลงทุน แต่เป็นการลงทุนที่มีการเสี่ยงมากกว่าที่กฎหมายอนุญาต ซึ่งแม้ว่าจะเป็นการลงทุนที่เห็นได้ชัดว่าให้ผลคุ้มค่า บริษัทก็ทำไม่ได้ เป็นต้น

3. การตรวจสอบฐานะการเงินของบริษัทประกันภัย ยังไม่มีหลักเกณฑ์ในการประเมินราคาทรัพย์สินของบริษัทที่แน่นอน เว้น ที่ดิน กฎหมายให้ที่ราคาของที่ดินที่บริษัทรับจ้างองตามราคาประเมินของกรมที่ดิน ซึ่งไม่เป็นที่ถูกต้องนัก เพราะว่าในระยะเวลา 4-5 ปี กรมที่ดินจึงจะทำการประเมินราคาที่ดินทรัพย์สินใหม่ครั้งหนึ่ง และปัจจุบันนี้ที่ดินมีราคาโน้มเอียงไปในทางที่สูงขึ้น ถ้าเจ้าหน้าที่ของกองประกันภัยประเมินราคาทรัพย์สินของบริษัทไม่ถูกต้อง จะมีผลทำให้เงินกองทุนของบริษัทมีความจริงไปคืบ ในกรณีที่ราคาของทรัพย์สินที่ปรากฏในบัญชีมีราคาสูงเกินไป จะทำให้จำนวนเงินกองทุนสูงเกินไป และเนื่องจากกฎหมายได้กำหนดให้บริษัทประกันวินาศภัยสามารถรับเสียดภัยรายหนึ่ง ๆ ได้ไม่เกินร้อยละสิบของเงินกองทุน เช่นนี้ทำให้บริษัทรับเสียดภัยในจำนวนที่สูงเกินควรซึ่งอาจจะเป็นผลเสียหายแก่บริษัท

ในด้านตรงข้าม ถ้าราคาสินทรัพย์ในบัญชีต่ำไป จำนวนเงินกองทุนของบริษัทจะต่ำคืบ ซึ่งจะมีผลทำให้บริษัทไม่สามารถขยายกิจการรับประกันภัยได้มากยิ่งขึ้น ทำให้กิจการประกันภัยในเจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะ

1. ในกรณีที่มีการตรวจสอบการลงหุ้นของบริษัทประกันภัย กองประกันภัยควรจะให้เจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญในเรื่องการประเมินราคาสินทรัพย์ และจะต้องทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น การประเมินสินทรัพย์ของบริษัทควรจะใช้ราคาตลาดที่จะขายได้ในตลาด ความหมายของคำว่า เงินกองทุน ตามพระราชบัญญัตินี้ได้หมายถึง ทุนชำระแล้วทุนสำรองซึ่งรวมทั้งเงินสำรองอื่นที่ได้จัดสรรจากกำไรสุทธิ และกำไรสุทธิคงเหลือจากการจัดสรรแล้ว ซึ่งความหมายเหล่านี้ ไม่ได้อ้างถึงในกรณีที่บริษัทมีผลขาดทุนว่า จะต้องนำจำนวนเงินขาดทุนมาหักออกเงินกองทุนด้วยหรือไม่ ซึ่งถ้าไม่นำขาดทุนของบริษัทมารวมเข้าไว้ในเงินกองทุนแล้ว จะทำให้เงินกองทุนของบริษัทประกันภัยสูงเกินความจริง และมีผลทำให้บริษัทสามารถรับประกันในจำนวนเงินที่เอาประกันได้สูงขึ้น ซึ่งบริษัทอาจ

ทองเลี้ยงคออันตราบ ดังนั้นผู้เขียนจึงมีความเห็นว่าควรจะนำจำนวนขาดทุนของบริษัทเข้าไปหักจากเงินกองทุนด้วย การที่กฎหมายไม่ได้เขียนไว้ให้ชัดเจนอาจจะทำให้บริษัทประกันกับเข้าใจผิดได้

3. รายการบัญชีต่าง ๆ ในงบดุลตามแบบฟอร์มที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 3 หน้า 93 และ 94 ซึ่งมีได้มีการจัดและแบ่งประเภทของบัญชีสินทรัพย์และหนี้สินไว้ ทำให้บุคคลที่ต้องการใช้งบดุลของบริษัทประกันกับไม่ได้ได้รับความสะดวกเท่าที่ควร ซึ่งบางครั้งต้องการทราบเพียงจำนวนเงินของสินทรัพย์ หนี้สินประเภทใหญ่ ๆ เท่านั้น ก็ต้องเสียเวลาจัดประเภทบัญชีและรวบรวมตัวเลขใหม่ซึ่งอาจทำไม่ถูกต้องและอาจเกิดผลเสียแก่บริษัทประกันกับได้ ดังนั้นควรจะจัดและแบ่งประเภทของบัญชีสินทรัพย์และหนี้สินให้เป็นไปตามหลักการบัญชีโดยทั่วไป โดยแบ่งสินทรัพย์ออกเป็น ประเภทสินทรัพย์ประจำ สินทรัพย์เกินสะสม ทางคานหนี้สินและเงินกองทุน ควรแบ่งเป็นทุนที่จดทะเบียนเงินกองทุน หนี้สินระยะยาว หนี้สินเกินสะสม เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อความสะดวกแก่บุคคลที่สนใจและต้องการทราบถึงฐานะของบริษัทประกันกับ ณ วันสิ้นงวดบัญชี โดยดูจากงบดุลที่จัดประเภทของสินทรัพย์และหนี้สินไว้แล้ว ก็สามารถทราบได้เร็วขึ้น

การพิจารณาฐานะการเงินของบริษัทประกันกันในประเทศไทยโดยสรุป

ก. บริษัทประกันชีวิต

บริษัทประกันชีวิตในประเทศไทยปัจจุบันนี้มีทั้งสิ้น 12 บริษัทเป็นบริษัทในประเทศไทย 10 บริษัท บริษัทต่างประเทศ 2 บริษัท กิจการประกันชีวิตในประเทศไทย จากปี 2505 ถึงปี 2509 ได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นทุกปี ฐานะการเงินของบริษัทประกันชีวิต เมื่อดูจากสถิติเงินสำรองประกันชีวิตของบริษัทประกันชีวิตปรากฏว่า บริษัทมีเงินสำรองประกันชีวิตเพิ่มขึ้น แสดงว่าการดำเนินงานของบริษัทประกันชีวิตในประเทศไทยโดยเฉลี่ย มีรายได้สูงกว่ารายจ่าย การพิจารณาถึงความมั่นคงของบริษัทประกันชีวิต จะดูแต่เพียงว่าบริษัทมีรายได้สูงกว่ารายจ่ายเท่านั้นไม่ได้ จะต้องพิจารณาถึงจำนวนรายได้สูงกว่ารายจ่ายเมื่อ

สิ่งจูงใจที่จะไปเพิ่มจำนวนเงินทุนประกันชีวิตให้สูงขึ้นนั้น มีจำนวนเพียงพอที่จะจ่ายคืนให้แก่ผู้เอาประกันตามพันธะที่กำหนดไว้ในกรมธรรม์หรือไม่

การคำนวณ เงินประกันชีวิตของบริษัทว่ามีจำนวนเพียงพอหรือไม่นั้น ทำได้โดยนักคณิตศาสตร์ประกันภัย และต้องพิจารณาถึงอัตราธรรณะ อัตราดอกเบี้ย และอัตราค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงเปรียบเทียบกับอัตราที่นำมาใช้ในการคำนวณเบี้ยประกันชีวิต ประกอบการคำนวณด้วย ถ้าจำนวนเงินประกันชีวิตซึ่งหมายถึงพันธะที่ต้องจ่ายคืนแก่ผู้เอาประกันที่กรมธรรม์ยังมีผลบังคับอยู่ นักคณิตศาสตร์ประกันภัยคำนวณได้น้อยกว่าจำนวนเงินประกันชีวิตของบริษัทที่มีอยู่ตามบัญชี แสดงว่าฐานะของบริษัทประกันชีวิตนั้นมีความมั่นคง และบริษัทยังมีกำไรจากการดำเนินงานอีกด้วย ในทางตรงข้าม ถ้าจำนวนเงินประกันชีวิตที่คำนวณได้มากกว่าจำนวนเงินประกันชีวิตที่บริษัทมีอยู่ตามบัญชี แสดงว่าบริษัทประกันชีวิตนั้นมีเงินสำรองประกันชีวิตไม่พอที่จะจ่ายคืนให้แก่ผู้เอาประกันตามพันธะที่กำหนดไว้ ซึ่งอาจมีสาเหตุเนื่องมาจากอัตราธรรณะและอัตราค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงสูงเกินไปกว่าอัตราที่นำมาใช้ในการคำนวณเบี้ยประกันชีวิต และอัตราดอกเบี้ยที่ได้รับจากการลงทุนที่เกิดขึ้นจริงต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในการคำนวณเบี้ยประกันชีวิต นอกจากนี้ อาจจะเนื่องจากการบริหารงานทางการเงินอื่น ๆ ของเจ้าหน้าที่ของบริษัทไม่ถูกต้อง

จำนวนเงินสำรองประกันชีวิตของบริษัทประกันชีวิตในประเทศไทย ตามที่ปรากฏในบัญชีกิจการประจำปีของบริษัท วิธีการคำนวณเงินสำรองของแต่ละบริษัทยังไม่เหมือนกัน บางบริษัทคำนวณเงินสำรองตามอัตราที่กำหนดไว้ในประมวลรัษฎากร คือ 65% ของเบี้ยประกันสุทธิบางบริษัทคำนวณโดยนำผลต่างของรายได้กับรายจ่ายเมื่อสิ้นปีบวกหรือลบจากทุนประกันเมื่อต้นปี เป็นทุนประกันเมื่อปลายปี และบางบริษัทก็คำนวณเงินสำรองประกันชีวิตเมื่อสิ้นปี ตามความประสงค์ของบริษัทซึ่งอาจมีผลทำให้บริษัทกำไรหรือขาดทุน วิธีการคำนวณเงินสำรองประกันชีวิตที่ถูกมองว่าจะคงค่าทั่วโลกเป็นคณิตศาสตร์ที่โลกกล่าวมาและข้างต้น ซึ่งบริษัทประกันชีวิตไม่สามารถจะทำได้ทุกปี โดยปกติจะทำ 3 ปี หรือ 5 ปีก็พอครั้ง เพราะจะต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงมาก และต้องใช้เวลาานพอสมควร ดังนั้นการพิจารณาความ

มั่นคงของบริษัทประกันชีวิตในประเทศไทยเท่าที่ปรากฏในหนังสือรายงานกิจการประกัน
 ภัยประจำปีว่ามีเพียงโรนั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่าควรพิจารณาจากจำนวนรายได้ที่สูงกว่า
 รายจ่าย ซึ่งเป็นจำนวนเงินที่จะไปเพิ่มทุนประกันเมื่อสิ้นปีให้สูงขึ้น มีจำนวนมากน้อยเพียง
 ไ้ อาจจะสามารถประมาณถึงฐานะการเงินในเบื้องต้นของบริษัทประกันชีวิตได้ กับบริษัท
 ใดมีทุนประกันเพิ่มน้อยมากหรือไม่เพิ่มเลย ก็อาจพิจารณาได้ในเบื้องต้นว่า ฐานะการเงิน
 ของบริษัทนั้นก็ไม่ค่อยดี ซึ่งสถิติรายได้รายจ่ายของบริษัทประกันชีวิตในประเทศไทยได้มี
 แสดงไว้ในบทที่ 4 ตารางที่ 7 ฐานะการเงินของบริษัทประกันชีวิตในประเทศไทยโดย
 เฉลี่ยแล้ว ในปี 2509 มีรายได้สูงกว่ารายได้ทั้งสิ้นจำนวนเงิน 69,487,500 บาท คิด
 เป็นอัตราร้อยละ 30.19 ของเบี้ยประกันที่ได้รับในปีนั้น และเงินจำนวนนี้จะไปเพิ่ม
 เงินสำรองประกันชีวิตให้สูงขึ้น

หลังจากที่ได้มีการใช้พระราชบัญญัติทั้งสองฉบับนี้ มีบริษัทประกันชีวิต 4 บริษัทคือ
 บริษัทไทยประสิทธิ์ประกันภัย จำกัด บริษัทประกันชีวิตศรีอยุธยา จำกัด บริษัทอินเตอร์เนต
 ชั้นแนลไลฟ์แอสซิวรันส์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทประกันชีวิตบูรพา จำกัด ได้ถูก
 กระทรวงเศรษฐกิจเข้าควบคุมกิจการ เนื่องจากบริษัทเหล่านี้ไม่สามารถแก้ไขข้อบกพร่อง
 ต่าง ๆ ให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด ภายในระยะเวลาอันสมควร ทำให้บริษัทมีฐานะ
 ไม่มั่นคง ซึ่งต่อมาภายหลังที่ได้มีการควบคุมแล้ว บริษัทเหล่านี้ก็ได้แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ
 ให้ถูกต้องตามกฎหมาย กระทรวงเศรษฐกิจจึงได้มีคำสั่งเลิกควบคุมบริษัทประกันชีวิต 3
 บริษัท กว๊านที่โลกกล่าวมาแล้วในบทที่ 1 คงเหลือบริษัทประกันชีวิตบูรพาเพียงบริษัทเดียวที่ยัง
 คงถูกควบคุมอยู่จนปัจจุบันนี้ ก็ด้วยเหตุผลที่ว่า บริษัทประกันชีวิตบูรพา มีทุนสำรองประกัน
 ชีวิตไม่เพียงพอตามพันธะที่จะต้องจ่ายคืนให้แก่เอาประกันถ้าปล่อยให้บริษัทดำเนินกิจการ
 ต่อไปแล้ว จะเป็นผลเสียหายแก่ประชาชนผู้เอาประกัน และได้มีข่าวในหนังสือพิมพ์ว่า
 กระทรวงเศรษฐกิจจะสั่งปิดบริษัทประกันชีวิตบูรพาเช่นเดียวกับ บริษัทนครหลวงประกัน
 ชีวิต ซึ่งได้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต ในปี 2507

การที่บริษัทประกันชีวิตประสบความล้มเหลวในการดำเนินงาน เนื่องจากว่าบริษัทเหล่านั้นขาดหลักวิชาในการดำเนินงาน มีค่าใช้จ่ายสูงเกินควร การบริหารงานไม่มีประสิทธิภาพ กรมธรรม์ชดอายุมาก และมีทุนสำรองไม่เพียงพอที่จะจ่ายเงินคืนให้แก่ผู้เอาประกัน และผู้รับประโยชน์ เป็นต้น สำหรับบริษัทประกันชีวิตที่มีทุนสำรองประกันชีวิตไม่เพียงพอ นั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่า กระทรวงเศรษฐกิจไม่ควรจะสั่งปิดบริษัทประกันชีวิตนั้น ซึ่งจะมีผลกระทบต่อเพื่อนถึงบริษัทประกันชีวิตอื่น ๆ และเป็นการทำลายความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อบริษัทประกันชีวิตอีกด้วย แต่รัฐบาลควรจะช่วยเหลือบริษัทประกันชีวิตบ้างไว้ เช่นเดียวกับรัฐบาลได้เคยช่วยธนาคารพาณิชย์ที่ประสบความล้มเหลวมาแล้ว ให้มีฐานะกลับคืนมาได้ รัฐบาลควรวางนโยบายในการช่วยเหลือไว้เป็นระยะ อาจเป็น 5 ปี หรือ 7 ปีก็ได้ เมื่อเมื่อบริษัทประกันชีวิตนั้นสามารถดำเนินงานได้แล้วจึงจะมีทุนหมุนเวียนได้ดีขึ้น มีผู้แทนหาประกันเพิ่มขึ้น ก็สามารถจะคืนเงินคืนให้แก่รัฐบาลได้ และในการนี้รัฐบาลจะได้รับการประโยชน์หลายประการจากสถาบันการเงินที่ได้อาศัยในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศชาติ ตลอดจนผู้เอาประกันเป็นจำนวนมากอีกด้วย

ข. บริษัทประกันวินาศภัย

การดำเนินงานของบริษัทประกันวินาศภัยในประเทศไทย เท่าที่ไถ่วิเคราะห์ตัวเลขต่าง ๆ จากบัญชีกิจการประจำปีของบริษัทในบทที่ 5 ปรากฏว่า บริษัทประกันภัยในประเทศไทยโดยเฉลี่ยแล้วมีกำไรจากการดำเนินงาน การคำนวณวงผลกำไรขาดทุนของกิจการประกันวินาศภัยก็ทำได้ง่ายกว่าการประกันชีวิต เนื่องจากกรมธรรม์ประกันวินาศภัยปกติจะมีอายุ 1 ปี การคำนวณเงินสำรองสำหรับภัยที่เสี่ยงยังไม่หมดอายุเมื่อสิ้นปีของบริษัทประกันวินาศภัยในประเทศไทยยังมีวิธีการคำนวณไม่เหมือนกัน อัตราเงินสำรองโดยเฉลี่ยแล้วประมาณ 40% ของเบี้ยประกันสุทธิซึ่งเป็นจำนวนเดียวกับอัตราสำรองสำหรับภัยที่เสี่ยงยังไม่หมดอายุเมื่อสิ้นปีตามหลักสากลคั้งนั้นบริษัทประกันวินาศภัยใดที่มีเงินสำรองสำหรับภัยที่เสี่ยงยังไม่หมดอายุเมื่อสิ้นปีไว้ 40% ของเบี้ยประกันสุทธิ และบัญชีรายได้รายจ่ายของบริษัทยังแสดงว่ามีกำไร ก็เป็นหลักฐานประการหนึ่งที่แสดงว่าฐานะ

การเงินของบริษัทที่มีความมั่นคงพอสมควร

บริษัทประกันภัยไม่ควรจะเอากำไรที่ได้อีกทั้งหมดมาแบ่งเป็นเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้น แต่ควรจะกันกำไรส่วนหนึ่งไว้เป็นเงินสำรองเพื่อเหตุฉุกเฉิน ซึ่งเงินสำรองจำนวนนี้จะไปเพิ่มเงินกองทุน (Policyholder's Surplus) ให้มีจำนวนมากขึ้น ทำให้บริษัทสามารถขยายกิจการรับประกันได้มากยิ่งขึ้น สำหรับอัตราเงินสำรอง 40% นี้ ผู้บริหารของบริษัทประกันภัยควรจะได้มีการศึกษาถึงสถิติการจ่ายค่าสินไหมของกรมธรรม์ที่ยังไม่หมดอายุ ว่าในแต่ละปีมีจำนวนเงินเกินยอดสำรองไว้ 40% นี้หรือไม่ ถ้าปรากฏว่าเงินสำรองที่กันไว้ 40% ของเบี้ยประกันสุทธิไม่พอกับจำนวนค่าสินไหมที่ต้องจ่าย บริษัทรับประกันภัยควรจะสำรองเงินไว้มากกว่า 40% ของเบี้ยประกันสุทธิ

การพิจารณาความมั่นคงของบริษัทประกันภัย ซึ่งพิจารณาถึง

1. บริษัทจะสามารถจ่ายเงินให้แก่ผู้เอาประกันที่เลิกสัญญาได้หรือไม่
2. บริษัทจะสามารถจ่ายเงินให้แก่ผู้เอาประกันเมื่อมีคสามเสียหายเกิดขึ้นแก่ทรัพย์สินที่เอาประกันได้หรือไม่
3. บริษัทอยู่ในสภาพที่สามารถจะเผชิญต่อความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจได้หรือไม่

บริษัทประกันภัยมีลักษณะพิเศษกว่าธุรกิจการค้าอื่นโดยทั่วไป เพราะจะต้องไม่ดำเนินการเป็นการเสี่ยงโชค และการที่จะถือว่าบริษัทมีฐานะการเงินมั่นคง ก็ไม่ได้หมายความว่าบริษัทต้องมีเงินทุนมาก หรือมีสินทรัพย์เกินกว่าหนี้สิน แต่จะต้องพิจารณาจากมูลเหตุอันประกอบรวมทั้งลักษณะของการดำเนินการของบริษัทอีกด้วย

หลังจากที่รัฐบาลประกาศใช้พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2510 ควบคุมธุรกิจประกันภัยในประเทศไทย กระทรวงเศรษฐกิจได้เพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันภัย ของบริษัทประกันภัย 2 บริษัท คือ บริษัทเอเซียประกันภัย และบริษัทบูรพาประกันภัย จำกัด เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2511 และวันที่ 23 เมษายน 2512 ตาม

สำคัญ ทั้งนี้เนื่องจากบริษัทประกันภัยทั้ง 2 นี้ มีฐานะการเงินไม่มั่นคง เพราะมีหนี้สินเกินกว่าทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก และประวิงการจ่ายค่าสินไหมทดแทนโดยไม่มีเหตุอันสมควร และไม่สุจริต นอกจากนี้ยังดำเนินงานปร่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2510 ถ้าหากอนุญาโตไ้ประกอบชุรกิจประกันภัยต่อไป จะทำให้ภักคความเสียหายแก่ผู้เอาประกันหรือประชาชน

ความต้องการลดบทบาทของการประกันภัยในประเทศไทย

เมื่อพิจารณาถึงโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทยที่ได้มีการคาดหมายกันว่ากิจการทางพาณิชย์กรรม อุตสาหกรรม และการให้บริการ จะมีความสำคัญสูงขึ้น ซึ่งสามารถใช้เป็นข้อสมมุติฐานว่า กิจการที่เกี่ยวกับการประกันภัยแขนงต่าง ๆ นับวันที่จะมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น ทางด้านบุคคล การเกิด การเจ็บป่วย และการตาย นับว่าเป็นของไม่แน่นอนสามารถเกิดขึ้นได้ทุกขณะและเมื่อเกิดขึ้นก็บอวยังผลกระทบกระเทือนต่อแต่ละบุคคลและครอบครัวที่มีรายได้ค่อนข้างน้อยเหล่านั้น ฉะนั้นการประกันภัยแขนงต่าง ๆ ทั้งที่ดำเนินการโดยบริษัทประกันภัยเอกชน และที่รัฐบาลไปทำร่วมกับเอกชนในรูปมาตรการต่าง ๆ ภายใต้ระบบที่มั่นคงนับวันจะเพิ่มพูนความสำคัญและมีความจำเป็นมากขึ้น เพราะการประกันภัยมีวัตถุประสงค์จะให้ประโยชน์แก่แต่ละบุคคลและครอบครัวที่มีรายได้น้อยทั้งสิ้น

ทางด้านธุรกิจ ธุรกิจมีความต้องการและจะได้รับประโยชน์จากระบบประกันภัยเป็นอย่างมากเช่นเดียวกัน เมื่อโครงสร้างทางเศรษฐกิจค่อย ๆ เปลี่ยนไปจากสภาพเดิมคือจากระบบการเกษตรไปยังระบบพาณิชย์กรรมและอุตสาหกรรม ซึ่งมีกิจการก่อสร้าง กิจกรรมการผลิต มีคนลงทุนเพิ่มขึ้นจากทุนภายในประเทศและจากต่างประเทศ มีถาวรสิ่งสินค้าไปขายที่ต่างประเทศมากขึ้น การประกันภัยประเภทต่าง ๆ เช่น การประกันอัคคีภัย การประกันการขนส่งทั้งทางบก และทางทะเล การประกันรถยนต์ การประกันเบ็ดเตล็ด ตลอดจนการประกันอุบัติเหตุอันเกิดขึ้นจากการทำงาน ก็จะทำให้ความคุ้มครองแก่ธุรกิจต่าง ๆ

ในกรณีที่เกิดอันตรายขึ้นเป็นอย่างค้ำึง

ประโยชน์จากการประกันภัย

ประโยชน์ของการประกันชีวิตต่างกับการออมทรัพย์ธรรมดา คือ

การออมทรัพย์ หมายถึงผู้มีรายได้ออมเงินที่เหลือจากรายได้เก็บไว้ เช่น เก็บเงินได้เดือนละ 100 บาท ปีหนึ่งออมได้ 1,200 บาท ถ้าฝากธนาคารจะได้ดอกเบี้ยจากเงินที่เก็บออมไว้

การประกันชีวิต เป็นการออมทรัพย์เหมือนกัน แต่ประโยชน์ที่ได้รับจะแตกต่างกับการออมทรัพย์ธรรมดา เช่น แทนที่จะเอาเงินที่เก็บออมไว้เดือนละ 100 บาท ฝากธนาคารเพื่อได้ดอกเบี้ย แต่จะนำเงินจำนวนนี้ไปเอาประกันชีวิต สมมติว่า ประกันในจำนวนทุนประกัน 10,000 บาท ถ้าออมได้ 1 ปี และผู้ออมทรัพย์นั้นเกิดเสียชีวิต ผู้รับประโยชน์หรือทายาทที่ถูกตองตามกฎหมายจะได้รับเงินจากบริษัทประกันชีวิต 10,000 บาท แต่การออมทรัพย์ธรรมดาถ้าผู้ออมทรัพย์เสียชีวิต ทายาทตามกฎหมายจะได้รับเงินจากการออมทรัพย์ไว้กับธนาคารหนึ่งปีเป็นเงิน 1,200 บาท บวกกับดอกเบี้ยเท่านั้น

การประกันภัย เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนรู้จักวิธีการออมทรัพย์อย่างถูกตองตามหลักเกณฑ์ และในทำนองเดียวกัน การประกันภัยได้ให้ความคุ้มครองจากภยันตรายต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นแก่แต่ละบุคคลและธุรกิจแต่ละแห่ง นอกจากนั้นระบบการประกันภัยยังก่อประโยชน์อื่น ๆ อีก เช่น ระบบการลงทุนของบริษัทประกันภัย ถ้ามีวิธีการลงทุนที่ถูกตอง ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมเป็นลวบรวมควย.